

מעדני אשר

גיליון תכ"ט
(שנה ט')
פרשת כי תבוא תשע"ב

י"ל ע"י
מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לטמוע שיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
לאידיש 12-311 ללשון הקודש: 111-47

וכן כתב בקיצור שולחן ערוך סימן י' דאם שומע שאחר בירך ברכת להניח תפילין, יכול לענות אמן, שהרי אמן הוא האמנת הדברים, שהוא מאמין במצוות תפילין, והוא כמו הויה אחת.

והגאון רבי עקיבא איגר בשי"ע סימן כ"ה ס"ק ט' הקשה על הפנים מאירות: שהרי הטור א"ח סימן ס"א כתב שיש לענות אמן אחר ברכת קריאת שמע של השליח צבור, שהיא ברכת הבוחר בעמו ישראל באהבה, ולא הוי הפסק, דלא גרע משאלת שלום שמותר, ומשמע שבמקום שאסור לשאול מפני היראה ומפני הכבוד, כמו בין הנחת תפילין של יד לתפילין של ראש, אסור לענות אמן אפילו אחר אותה ברכה, א"כ אסור לענות אמן אחר ברכת חבירו שמניח תפילין.

ומביא שכן כתב בשו"ת דבר שמואל סימן קמ"ב דהויה הפסק ואסור לענות, ולא דמי להא דאיתא בגמ' ברכות מ' ע"א דאם לאחר שנטל ידיו אמר דברים לצרכי הסעודה לא הויה הפסק, דשאני התם דהויה לצרכי סעודתו, משא"כ הכא לא הויה לצורך הנחת תפילין שלו רק של חבירו, לכן הויה הפסק.

ולענין הלכה: פסק במשנה ברורה סימן כ"ה בשם רבי עקיבא איגר ושו"ת דבר שמואל דאפילו לענות אמן על ברכה זו גופא כגון לענות אמן על ברכת תפילין שמברך אחר אסור, אם לא שחבירו מכוין להוציא בברכה זו, ועיין שו"ת גני יוסף סימן קמ"ז, וכן בשו"ת בית שערים סימן י"ט, ובשו"ת מנחת אלעזר חלק א' ובסימן כ'.

וכן פסק בשו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב' סימן ק"ז דאמן על ברכת תפילין של חברו, מסתבר כהדבר שמואל והרע"א דהוא הפסק ויצטרך לברך שתים, דטעם הפנים מאירות שהביא הוא טעם קלוש לומר זה מסברא בלא ראייה.

בין תפילין של יד לתפילין של ראש האם כששומע שחבירו מברך על תפילין מותר לענות אמן?

בפרשתן כ"ה וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך.

ובגמ' ברכות ו' ע"א אמרינן אלו תפילין של ראש.

קימ"ל אור"ח סימן כ"ה סעיף ט' אסור להפסיק בדיבור בין תפילין של יד לתפילין של ראש, ואם שמע קדיש או קדושה בין תפלה של יד לתפלה של ראש, לא יפסיק לענות עמהם אלא שותק ושומע ומכוין למה שאומרים.

יש לחקור מי ששומע ברכה מחבירו שמניח תפילין האם מותר לענות אמן דלא הויה הפסק כיון דהויה מצרכי תפילין או דילמא אסור לענות אמן.

הנה בשו"ת פנים מאירות חלק א' סימן נ"ט כתב אם אחד מניח תפילין וקודם שהניח תפילין של ראש, שמע מאחר שבירך על תפילין של יד, נראה לי דמותר לענות אמן, ואף דקימ"ל בש"ע סימן כ"ה ס"ק י' דבין תפילין של יד לתפילין של ראש אפילו בקדיש וקדושה לא יפסיק, שאני התם דהפסיק בענין אחר, אבל הכא בעניינת אמן על ברכת תפילין, הוי קבלת דברים ואמנת דברים שמאמין שציונו הקב"ה על התפילין לא הוי הפסק, דהא כתב הר"ן בסוף ר"ה בשם הר"ה הא דאמרינן סח בין תפילין לתפילין עבירה היא בידו, משום דאע"ג ששתי מצות הן, כיון דכתוב בתפילין של יד ושל ראש והיו לאות על ידך ולזכרון בין עיניך, צריך זכירה שיהיה תיכף תפילה של ראש לתפילה של יד כדי שתהיה הויה אחת לשתיים ואם הסיח דעתו והפליג בדברים ביניהם עבירה היא בידו לפיכך חוזר ומברך, וא"כ בעניינת אמן על תפילין הוי כהויה אחת ואליבא דכ"ע לא הוי הפסק, ואפילו בהפסק קדיש וקדושה סבר ר"ת שאם ענה קדיש וברכו בנתיים אין זה הפסק אחרי שאין יכול להניח עד שיענה עם הציבור ואין הפסק אחרי שצורך הוא לו וצריך להקדימו, נראה מדבריו שהוא סבר אף שצריך זכירה שיהיה תכף תפילה של ראש לתפילה של יד, היינו שלא יפסיק בדברי רשות, אבל מה שחייב עליו לדבר אין זה הפסק א"כ כדי הוא ר"ת לסמוך עליו בעניינת אמן, כן נראה לי ברור, דלא כחכם אחד שחלק עלי בדבר זה, ובעיני פשוט הדבר כביעתא בכותחא.

עשירי קודש לה'

קריאה נרגשת לרבבות הקוראים בכל קצוות תבל המתענגים על הגליון מידי שבוע בשבוע במשך תשע שנים רצופות

"שלום רב לאהבי תורתך"

אי"ה בראש השנה הבא עלינו לטובה נכנסים אנו לשנת העשירי של קיומו של הגליון הנה עול הכספי של החזקת הגליון קשה מנשוא, ויש באמתחתנו שלש חלקים חדשים מספרי מעדני אשר על התורה ומתעבב הדפסתם משום חסרון כיס לכן אנו נשמח לקבל את החיזוק שלכם להמשיך עבודת הקודש

כל המעוניין ליטול חלק בזכות הגדול יתקשר לטל: 057-31 66560

או לשלוח לכתובת משפחת שוורץ רח' תכלת מרדכי 4 רמת בית שמש

גליון זה נודב ע"י החפץ בעילום שמו לרגל יומא דהלולא רבה של הרה"ק

שר התורה ועמוד ההוראה

מרן החפץ חיים זי"ע

החל בכ"ד אלול ת.נ.צ.ב.ה

יהא רעוא שזכותו הגדולה של

בעל ההילולא תגן עליו ועל בני ביתו ויוצ"ה

להתברך בשפע חיים ברכה והצלחה

האם מותר לנשק תפילין של ראש קודם שלבשם

או דילמא אסור דהויא הפסק?

קימ"ל אור"ח סימן כ"ח ס"ק ג' מנהג החכמים לנשק התפילין בשעת הנחתן ובשעת חליצתן.

יש להקשות: איך ינשק התפילין של ראש בשעת הנחתן, הלא אסור להוציא התפילין של ראש מהתיק עד שתהא תפילין של יד מונחת כבר על ידו כמבואר בש"ע אור"ח סימן כ"ח סעיף ל"א ובעל כרחך דינשקם בשעת הוצאת מהתיק אחר הנחת תפילין של יד, ואם כן קשה איך יפסיק בנישוק בין תפילין של יד לתפילין של ראש, הלא מבואר בש"ע דאחר שקשר תפילין של יד מיד יניח תפילין של ראש ולא יפסיק ביניהם גם בהז' כריכות, הגם כי יש נוהגים כמו שמובא בשם האריז"ל שדרך קודם שהניח של ראש שסובר שהכריכה מצוה ואינו הפסק וזהו בז' כריכות, אבל הנשיקה דאינו צריכה להנחה וקשירה, ואם כן איך ומתי נושק את התפילין של ראש בשעת הנחתן, ואחר הנחתן בראש לא יוכל לנשקן כד מקשה בנמוקי אורח חיים אור"ח סימן כ"ח ס"ק ג'.

ומתיר: כיון דהבית יוסף הביא מנהג זה לנשק בשם אבודרהם א"כ שוב הויא מצוה, וכיון דהויא מצוה שוב לא הויא הפסק בין תפילין של יד לתפילין של ראש, וא"כ יכול לנשק את של ראש בשעת הוצאתן מן הכיס להנחתן ולא הויא הפסק.

ובשו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד' סימן י' נמי נשאל האם מותר לנשק התפילין של ראש כשמניחן או דילמא הויא הפסק, וכתב ראיתי לחכם אחד שהביא ראיה מכריכת רצועת תפילין של יד שלא הוי הפסק בין תפילין של יד לתפילין של ראש, שגם הנשיקה הואיל ומצוה שוב לא הוי הפסק בין תפילין של יד של יד לשל ראש, והנה מהכריכות ראיה להיפוך דהא הטור כתב בסימן כ"ח בשם הרא"ש דיניח של ראש קודם שיכרוך סביב זרועו מטעם שהכריכה אינה מן המצוה, ופסק כן השו"ע בסעיף י"א, אך המג"א ס"ק י"ח כתב שהאר"י כך קודם שהניח של ראש משום שסובר דהכריכה מצוה היא, ופירש במחצית השקל דלהרא"ש אינה ממצות הנחת תפילין דכן איתא בב"י בטעמו, והאר"י סובר דהכריכה היא ממצות הנחת תפילין, וא"כ נשיקה שודאי אינה ממצות הנחת תפילין לכו"ע אפשר הוא הפסק, אך מסברא נוטה שאינה הפסק כיון שאין בזה ענין שיהיו כלל.

מעדיני אשר: מה דמשמע מדבריהם דלהפסיק במעשה בלא דיבור נמי הויא הפסק בין תפילין של יד לתפילין של ראש.

יש לציין עוד כמה שאלות שכיחות שדנו בזה הפוסקים

לכסות התפילין של יד עם החולצה לפני שלובש תפילין של ראש:

האדר"ת בקונטנט עובר אורח שבס"ס ארחות חיים סי' כ"ח כתב ראוי להזהיר להרבה אנשים שממשיכים בית יד של הכתונת ובגד העליון על התפילין של יד בטרם שניחו תפילין של ראש, והוא הפסק גדול שלא לצורך, ואם כוונתם רצויה בכדי שלא יהיה לאחרים לאות, אפשר להטות עצמם בלבד ויתכסה מאליו התפילין של יד.

לתת צדקה בין הנחת תפילין של יד לשל ראש:

בשו"ת יביע אומר חלק ה' אורח חיים סימן ד' כתב מי שבידך להניח תפילין, והניח תפילין של יד, שלא יתן צדקה לפני דלא גרע מעשה מדיבור והוי הפסק, ע"ש שדן באריכות האם מעשה הויא הפסק במצוה.

מדוע כשיש מחלוקת בין בבלי לירושלמי לא פוסקים כהירושלמי

הרי אורא דארץ ישראל מחכים?

בפרשתן כ"ז א' והיה כי תבא אל הארץ וגו'.

איתא בגמ' ב"ב קנ"ח ע"מ ב' דנחלקו רבי אילא ורבי זירא באיזה הלכה, כי סליק רבי זירא, קם בשיטתיה דרבי אילא, קם רבה בשיטתיה דרבי זירא, אמר רבי זירא, שמע מינה אורא דארץ ישראל מחכים, וברשב"ם כתב וז"ל שמשעליתי לא"י נתתי את לבי לצאת משיטתי הראשונה ולעמוד על אמיתת דברים, בענין חידוש היעב"ץ דבארץ ישראל מותר ללמוד לבד כיון דארץ ישראל מחכים, א"ע ששאר מקומות אסור ללמוד לבד דחבר על הבדים, עיין בספר מעדני אשר פרשת בחקותי תשס"ח.

הנה במלחמות ראש השנה פרק ג' ד"ה ועוד לפום סוגיא ע"מ ז' מדפי הרי"ף כתב שצריך לפסוק כאמורא מארץ ישראל נגד אמורא מבבל, לפי שאויר של ארץ ישראל החכים אותו יותר.

וכעין זה כתבו בתוספת סנהדרין ה' ע"מ א', וכן פסחים נ"א בשם רבינו תם דבמילתא דאיסור והיתר, בני א"י חכמי טפי דאורא דא"י מחכים, ובני חוץ לארץ כפופים להם.

הנה קימ"ל עיין תוס' ברכות ל"ט ע"א, וכן סוכה כ"ז ע"ב כשיש מחלוקת בין הבבלי לירושלמי, פסקינן כמו הבבלי ולא כמו הירושלמי.

הנה בשו"ת מהרי"ק בסימן פ"ד וכן בסימן צ"א הקשה: מדוע קיימא לן בתלמודא דידן, לגבי האי דא"י, הרי בני א"י הוו חכמי טפי כדאמרין אורא דארץ ישראל מחכים, וכדאמר נמי בגמ' כתובות ע"ה ע"א דחד מינייהו כתרי מינן.

ומתיר: משום דתלמודא דידן בתראה טפי, ומביא שיסוד הדברים כבר כתב ברי"ף סוף מסכת עירובין ל"ה ע"מ ב' מדפי הרי"ף וז"ל דכיון דסוגיין דגמרא דילן להתירא לא איכפת לן במאי דאסרי בגמרא דבני מערבא, דעל גמרא דילן סמכינן דבתרא הוא ואינהו הוי בקיאי בגמ' דבני מערבא טפי מינן, ואי לאו דקים להו דהאי מימרא דבני מערבא לאו דסמכא הוא, לא קא שרו ליה אינהו.

וכן בספר האשכול הלכות ספר תורה סימן י"ד כתב בשם רב האי כל מה שמצינו בתלמוד ארץ ישראל מפורש שאין חולק על דבר שיש בתלמודנו, או שמשמע בסתמא ונותן טעם, נאחזנו ונסמוך עליו, דלא גרע מפרושי ראשונים, אבל מה שמצינו שחולק על תלמודנו נעזבנו.

ומקשה האשכול: איך אפשר לסמוך על תלמוד בבלי, הרי איתא בגמ' ב"מ פ"ה ע"א דרבי זירא קודם שעלה לארץ ישראל צם דלישתכח ממנו תלמודא דבבלאי, וכן איתא בגמ' סנהדרין כ"ד ע"א על הפסוק איכה ג' "במחשכים הושיבני כמתי עולם" אמר רבי ירמיה זה תלמודה של בבל, וכן אמרין בגמ' פסחים ל"ד ע"מ ב' בבלאי טפסאי, משום דיתבי בארעא דחשוכא אמריתון שמעתתא דמשכוכו, א"כ איך פסקינן כמו הבבלי.

ומתיר: בזמנם לא נהירא להו מילי דמתניתין כחכמי ארץ ישראל דעדיין היו שם סנהדרין וגדולי החכמים היו בארץ ישראל, וגזרות מרובות היו בבבל, אבל בימי רבי אשי ורבינא היה שלום בבבל, ונפיש שמדא בארץ ישראל ואיתמעט הוראה תמן טובא, ונחית מאן דהויא תמן לבבל.

וכן כתב בחידושי הריטב"א יומא נ"ז עמוד א' דלאו בכל הדורות היו תלמוד בבלי מבולבל רק שהיה הצרות, ואח"כ נתישבה הענין, לכן פוסקים כמו הבבלי, ועיין שו"ת הרשב"ש סימן רנ"א מה שכתב בענין זה.

**באיזה חלב מייירי החלב שמוזכר בתורה
בברכה של ארץ זבת חלב ודבש?**

בפרשתן כ"ז ט' ויבאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש.

רש"י פרשת בא יג ה' כתב זבת חלב ודבש, החלב זב מן העזים, והדבש זב מן התמרים ומן התאנים.

יש להקשות: מנלן לרש"י דמייירי מחלב עזים, אולי מדובר מחלב של פרה.

הנה איתא בגמ' כתובות ק"א ע"מ ב' רמי בר יחזקאל איקלע לבני ברק, חזנהו להנהו עיזי דקאכלן תותי תאיני, וקנטסיף דובשא מתאיני וחלבא טייף מנייהו ומיערב בהדי הדדי, אמר היינו זבת חלב ודבש, חזינן מהגמ' שהעזים חלב ודבש, מ"מ קשה מנלן לרש"י דהפסוק מייירי רק מחלב עזים ולא מחלב שאר בהמות, כן נשאלתי מידידי הנגיד הנכבד הרב יחיאל מיכל הלוי טאובר שליט"א ממאנס.

ומצאתי דהמהר"ק קולון פרשת בא הקשה קושיא זו: וז"ל ולהכי נקט עזים שהם שופעות וזבות חלב יותר משאר בהמות, כמו שנאמר משלי כ"ז כ"ז ודי חלב עזים, וכן אמרו בגמ' כתובות ע"ט ע"ב עז לחלבה ורחל לגיזתה.

מעדני אשר: נראה לתרץ דידוע דחלב עזים יותר בריא, לכן זה הוא טפי שבח ארץ ישראל.

יש להקשות: הרי קימ"ל אסור לגדל בהמה דקה בארץ ישראל, א"כ אף יכול להיות שהתורה נותנת את הברכה מדבר שאסור ע"פ הלכה, ואע"ג דהאיסור לגדל בהמה דקה זה רק מדרבנן,

מ"מ הרי כתב הט"ז אורח סימן תקפ"ח, וביו"ד סימן קי"ז חו"מ סימן ב', וכבר קדים יסוד זה במאירי מגילה ד' ע"ב דדבדבר המפורש בתורה להיתר אין כח ביד חכמים לגזור, א"כ לכאורה קשה אף גזרו על איסור בהמה דקה הרי מפורש בתורה שמותר דהרי התורה אמרה שיהיה חלב מהם בארץ ישראל, כן נשאלתי מידידי הנגיד הנכבד הרב יחיאל מיכל הלוי טאובר שליט"א ממאנס.

נראה לתרץ: דכיון דלא מפורש בפסוק איזה חלב מייירי ואפשר דמייירי מחלב בהמה שזה בהמה גסה, לא נקרא מפורש בתורה והיו שפירו יכולים לגזור על בהמה דקה, ועוד דאפשר דהם יהיו בחורשין דבכהאי גוונא ליכא איסור, מעדני אשר.

**האם בימי מוראים עדיין היה ארץ ישראל
ארץ זבת חלב ודבש?**

איתא בגמ' יבמות מ"ז ע"א דצריך פסוק מיוחד דמקבלים גרים אף בארץ ישראל דסד"א משום טיבותא דארץ ישראל קמגיירי, והשתא נמי דליכא טיבותא, איכא לקט שכחה ופאה ומעשר עני, צריך קרא מיוחד, דאפילו הכי מקבלים אותם.

וברש"י שם כתב והשתא דליכא טובה וז"ל דפסק חלב ודבש, משמע דבזמן הגמ' כבר לא היה ארץ ישראל ארץ זבת חלב ודבש.

יש להקשות: מהא דאמרין בגמ' מגילה ו' ע"א וכן כתובות ק"א ע"א אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לידידי חזי לי זבת חלב ודבש דכל ארעא דישאל והוא כמבי כובי עד אקרא דתולבקני עשרין ותרתין פרסי אורכא, ופותיא שיתא פרסי, חזינן דאף בזמן רבי יוחנן עדיין היה ארץ ישראל ארץ זבת חלב ודבש, ואין לומר דבזמן הבית היה יותר חלב ודבש, דזה אינו דבגמ' מגילה ו' ב' מוכח דמה דחזי ריש לקיש ורבנ"ח גם בזמן שישאל שרוים על אדמתם לא היה, יותר, כן מקשה ביע"ץ יבמות מ"ז ע"א, וכן בערוך לנר שם.

יש שמתרץ: דאע"ג שהיה בימי אמוראים, מ"מ אח"כ פסק, כן תירץ בערוך לנר יבמות מ"ז.

**מדור לפרסום ספרים חדשים
של ידידי ותומכי המכון
שנתקבלו למערכת**

"פשיט ועיון"
על מסכת ברכות
מאת פוסק הדור
הגאון האדיר רבי משה שטרנבוך שליט"א
נערך ע"י נכדו חביבו ידידינו
הרה"ג רבי ישראל יוסף שטרנבוך שליט"א

"גדולת מרדכי"
על התורה
מאת כ"ק מרן האדמו"ר מספינקא זצ"ל
נמסר ע"י
כ"ק מרן האדמו"ר מספינקא שליט"א

"אין סגולה כתורה"
ובו ארבע מדורים
ל"קח טוב" "שמוא קגרים" "דבר עתה" "מעשה רב"
בהשגיחת לימוד הש"ס
מאת ידידינו
הרה"ג רבי חיים איזנבאך שליט"א
ר"מ בישיבת צאנז נתניה

מדור משיב כהלכה

מדור זה נדרש ונערך ע"י ידידינו הרב מרדכי יוסקנד הגר שליט"א בהתקין א | המתפלל סליחות מתפלל כל היום: ברמ"א בס' תקפ"א הביא בשם המל"מ יש מקומות נוהגים שהמתפלל סליחות מתפלל כל היום. וכ' המש"ב ר"ל שחרית ומנחה שהמתפלל במוצה אומרים לו גמור, ועי"ש במשנ"ב דיש אומרים שאף דוחה את האבל ובעל יארצייט, וצ"ע דבגמ' יומא ק"ז מבואר דהדעלאת אברים לכבש מחלקים זאת לכמה כהנים כיון דברוב עם הדרת מלך, וצ"ע למה לא נאמר כן בתפילה, שאדריבה עדיף שכמה ידיו שליחי ציבור מצד ברוב עם.

ב | ברכה על שופר מדוע התקיעות של ספק אינן הפסק. האחרונים ביארו בדברי רש"י ערוךין ק"ז ה' ע"א דה הרי מעשר, שאם נתערבו שתי קרבנות אחד שיש בו מצות סמיכה ותנופה ואחד שאין בו דכתב רש"י דאין לברך על הסמיכה ועל התנופה, ובארו הטעם דהוי הפסק דאולי קרבן זה שנטול ראשון לסמון ולתניף אינו מחויב בו וא"כ הוי הפסק בין הברכה להמצאה לכן לא יברך ויעשה המצאה בלא ברכה, וצ"ע דאנן תוקעים תשרית תשרית תר"ת מושום שאנו מסופקים מהו המצוה של התורה האם תשרית או תשרית או תר"ת, וא"כ להצד ההמצוה לא בתשרית הא הוי הפסק וא"כ למה מברכים כלל על התקיעות ומאי שנא מנתערבו שתי קרבנות.

ג | אשה האם יכולה לתקוע לעצמה. בחצי עבד וחצי בן חורין צריך אחד שיתקע לו דלא אתי צד עבודת ומפיק צד חרות והוי תקיעה של אינו בר חיובא, וצ"ע א"כ אמאי אשה יכולה לתקוע לעצמה וכן היא להדיא בה"ש פ"ד ר"ה ה' בשם בעל העטור דמסתברא דאין אחר תוקע לה רק היא תוקעת לעצמה, וצ"ע דדא אשה אינה מחויבת במצוות עשה השופר שזה זמן גרמא ונמצא שכשחוקעת לעצמה שמעה קול של אינו בר חיובא.

ד | לא לדבר עד סוף התקיעות, מדוע. ע"י בשר"ע ס' תקצ"ב סי' לא ישיח לא התוקע ולא הציבור עד גמור תקיעות דמעומד, וצ"ע דבשר"ע א"ה ס' תל"ב ס"א כתב לגבי בדיקת חמץ כסברת הרא"ש דהאיסור לדבר עד שיתחיל לבדוק מעיקר הדין, ומ"מ לא יעסק בשיחה בטלה עד שיגמור כל הבדיקה כדי שישים אל לבו לבדוק בחורים ובעליות וכו', ומשמע דמדקן הפסק אין כאן איסור רק דחוששים שלא יבדוק יפה ומה חילוק אם מדבר באמצע בדיקת חמץ או באמצע תקיעות.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מוגיל את סיכויי בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערוך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדוק תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com ולכתובים ומרתים נוספים בטלפון 0573154010. נא לציין שם וטלפון על התשובות. כמו"כ נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות ענו.
- אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה.

תשובות ניתן לשלוח על צום גדליה תשע"ג

מכתבים למערכת

אך ציוה רבי אלעזר שלאחר מיתתו יניחו אותו בביתו בעלייה הרי מבטל מצות קבורה
 מה שהקשמתם בשם אחרונים על הא דאיתא בגמ' ב"מ פ"ד ע"ב ב' כי הוה קא נחא נפשיה של רבי אלעזר ברבי שמעון אמר לה לדביתו דיענא בדרבנן דרתיחו עלי ולא מייעסקי בי שפיר, ואונגן בעליתאי ולא תדחלין מינאי, דיש להקשות הרי קבורה הוויא מצות עשה דאורייתא, א"כ איך ביטל רבי אלעזר המצוה, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון רבי יהושע העשיל פאדווא שליט"א מאנטשטרי
 נראה לתרץ ע"פ מה שכתב הרמב"ן בראשית כי ג' ה' וטעם מלפני כי אם לא תעשו כן אקברנו בארון, א"כ שיטת הרמב"ן שבארון מקיים מצות קבורה, לפי זה אתי נמי שפיר דהתורה אומרת לגבי יוסף ויישם בארון במצרים, דהרי יוסף שמינו בנילוס, וא"כ האיך תקיים מצות קבורה ועל זה התורה אומרת ויישם בארון דעל ידי זה קיים מצות קבורה, א"כ ה"ה הכא אפשר דהניחו לר"ה בארון ולא נתבטל מצות קבורה.

הרה"ג יואל אברהם מושקוביץ שליט"א כולל סאטמאר ירושלים
הבה"ח אהרן ברין נ"י ישיבת בעלזא קובנט
 נראה לציון מה שתייך במעניי החכמה צינן סימן ב"פ פ"ד ע"ב שהטעם לקבורת האדם לאחד מותו, מכואר בוהר שאם נגזר על נפשו של אדם להתגלגל שוב בעולם, הרי שכל זמן שהגוף קיים בעולם אין הנפש יכולה להתגלגל בעולם שוב, שכן כמו אדם שמתה אשתו שלא יתכן לשדך לו אשה אחרת כל זמן שאשתו הראשונה עדיין לא נקברה, וא"כ צדיק כמו רבי אלעזר ברבי שמעון שהיה בטוח בעצמו שכבר השלים את נפשו לגמרי ולא יצטרך להתגלגל שוב בזה העולם לא היה צריך קבורה, לכן ציוה על אשתו שלא תקברה.

האם יש איסור לתת לבן שם של נקיבה
 מה שדנתם בשם הפוסקים האם יש איסור לתת לבן שם של נקיבה או להיפך.

הבחור מנחם מענדל גאלד נ"י ישיבת בעלזא אשדוד
 יש לציון מה שכתב בספר דברי יחזקאל החדש ע"פ ק"ט ו"ל בספר פי צדיק לכ"ק אדמו"ר מצעשנינוב זצ"ל כתוב שמעתי מבי"ק אאמ"ר זצלה"ה דא"א משינאווא זצ"ל אמר דאם נותנים לזכר שם אחר נקיבה יש לה עליה, אבל להיפך לא נכון, וכן נהג שקרא שני נכדיו תנצ"צ הר"ר חנה מקאלשין זצ"ל והתנצ"צ הר"ר חנה הירש מסאטמאר זצ"ל ע"ש וקנתם אשתו הרבנית הצדקת חנה רחל.

הרב חיים יצחק פריינד שליט"א ירושלים
 נראה לציון דבשרית שם משמעון יור"ד סימן כ"ג כתב דאין לתת לאשה שם של בן דחוששין שלא תהיה מסוגלת להליד בנים אח"כ, וכן איתא בשו"ת יד אפרים, והגאון מבוששטאטש במילי דחסידותא סימן תע"ז כתב דרבים נוהגים ליתן שם לנקיבה על שם זכר בשינוי קצת.

האם ילד קטן יכול להיות שומר לחתן
 מה שדנתם האם קטן יכול להיות שומר על החתן או דילמא אינו יכול כיון דאחד מהטעמים דצריך שמירה משום דדומה למלך.

הרב יעקב ישראל מייזער שליט"א לונדן
 מה שהקשמתם בשם אחד מהרבנים ראייה שקטן יכול להיות שומר לחתן, מהא דקטן יכול להיות שומר בבית המקדש, נראה דיש להעיר שאינו דומה שמירה למקדש שהיתה לכבוד שאז קטן יכול לשמרו, משא"כ חתן צריך שמירה משום שזמון מתגרה בו יתכן שאינו מהני קטן דאז אין בקטן לשמרו.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
לבוזרום בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

האם חתן אינו צריך לעמוד לפני נשיא ותלמיד חכם
 מה שהקשמתם בשם ספר תשב"ץ קטן סימן תס"ה דחתן נוטריקון ת' חורין ת' תלמיד חכם ג' נשיא, מלמד שנעשה חורין ממלאך המות ואינו צריך לעמוד מפני תלמיד חכם, ולא מפני נשיא, והבאתם דהגר"ש אלישיב זצוק"ל תמה עד מאוד ואמר שהמנהג הוא שהחתן עומד מלא קומתו מפני תלמיד חכם וזקן, וכנראה שהתשב"ץ מעולם לא אמר כן וטעות נפל בספר.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת
 יש להעיר דבתוס' שבעות ל' ע"ב ר"ה עשה כתבו דחמיר כבוד תורה מכבוד מלך, ומה שתלמיד חכם יכול למחול על כבודו משום דתורתו דיליה, ועיין ברמב"ם הלכות מלכים פרק ג' הלכה ה' מצוה על המלך לכבד לומדי התורה, וכשיכנסו לפניו סנהדרין וחכמי ישראל יעמוד לפניהם וישכיבם בעדו, וכן היה ידושפט מלך יהודה אפילו לתלמיד חכם היה עומד מכסאו ומנשקו וקורא לו רבי ומור, במה דברים אמורים בזמן שיהיה המלך בביתו לבדו הוא ועבדיו ועשה זה בצענעה, אבל בפרהסיא בפני העם לא יעשה, ולא יעמוד מפני אדם, כדי שתהא יראתו בלב הכל, וכיון דחתן דומה למלך ודאי שצריך לעמוד בפני תלמיד חכם אפילו בפרהסיא, דאצלו לא שייך הטעם שתהא יראתו בלב הכל.

הרב שרגא צבי הערש שפיץ שליט"א ביהמ"ד אברכי ווינע מאנסי
הרה"ג רבי משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים
 יש לציון דבשרית שלמת חיים יור"ד סימן פ"א כתב דדברי התשב"ץ אלו הם להלכה ולא נידון כדון דרוש.

האם צריך לעמוד מפני חתן כיון שדומה למלך
 מה שדנתם האם יש חיוב לעמוד מפני חתן כיון שדומה למלך.

הרב אליעזר אהרן גוטליב שליט"א ליקווא
 שאלתי פעם בשעת חופה את הרה"ג סרוצקין שליט"א ראש ישיבת טלו מ"ח"ס גבורת ורנת יצחק האם חייבים לעמוד לפני חתן וענה לי שלפי דברי הרבנו עובדיה בכרם פרק ג' משנה ג' על דא איתא במשנה בכרם פרק ג' משנה ג' וכל בעלי אומניות שבידו שלם עומדים לפני מבאי בכורים דחביבה מצוה בשעתה וכתב ברבנינו עובדיה ומשעם זה עומדים מפני נושא המיטה שהמת בה, ומפני נושאי התינוק לברית מילה, א"כ ה"ה הכא צריך לעמוד מפני החתן דחביבה מצוה בשעתה.

האם חתן יכול למחול על כבודו כיון שדומה למלך
 מה שדנתם בשם הפוסקים האם חתן יכול למחול על כבודו כיון שדומה למלך, ובמלך קמ"ל שאינו יכול למחול על כבודו.

הגאון רבי דוד ליסיצין שליט"א ראש כולל הכל תלמוד ת"א
 נראה להעיר, הרי כל הטעם דמלך אינו יכול למחול על כבודו משום דדרשינן שום תשים עליך מלך שתהא אמתו עליך, וכשמוחל אין אמתו עליך, א"כ בחתן זה לא שייך שהרי אינו צריך שיהא אמתו עליך, א"כ מדוע שלא יהא יכול למחול.

הרב יצחק קריאמן שליט"א ירושלים
 נראה לציון מה שכתב ב"ש של שלמה כתובת פרק ב' אות ה' ו"ל נראה, דהשושבינים ההולכים עם החתן או הכלה, לא יעברו מלפני המת, ח"א, דחתן ג"כ בשעתו דומה למלך, ועוד, השושבינים לא יכולין לולול, בכבודו, אפילו החתן מוחל, ועוד ראיתי ראייה נפלאה שאינו יכול למחול בשם האמרי אמת מגור ז"ל ע' מובא בערות לפרס ז"ל יוסף בראשית ע"ש תרי"א דאינו יכול למחול מהא דאיתא במשנה יומא ע"ג ע"ב שביום כיפור המלך והכלה רוחצין פניהם, כדי שתתחבב על בעלה וקשה הרי הבעל יכול למחול אלא על כרחך דהוא אינו יכול למחול לה לכן תמיד מותר לה לרחוץ פניה ביום כיפור.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי שמואל בנימין שפירא שליט"א
 ירושלים
 לרגל שמחת הולדת בנו במו"ט
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
 ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
 ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי ליבל איזנבאך שליט"א בית שמש
 ראש כולל עיון דחסידי בעלזא ירושלים
 לרגל שמחת אירוסיו בתו תח"י במו"ט
 עב"ג הבה"ח משה דוד כהן נ"י
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
 ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
 ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי ישראל זוסמן שליט"א
 ר"מ בביהמ"ד בעלזא בית שמש
 לרגל שמחת הולדת בתו במו"ט
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
 ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
 ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב דוב ברוך קנובליך שליט"א
 גבאי ביהמ"ד בית גדלי' דחסידי בעלזא בית שמש
 לעילוי נשמת אמו האשה החשובה
 מרת רחל נחמה בת הרב אלימלך ע"ה
 נפטרה כ"ה אלול ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג ישראל רייך שליט"א ירושלים
 לרגל שמחת הולדת בתו במו"ט
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
 ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
 ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג משה רייך שליט"א בני ברק
 לרגל שמחת הולדת בתו במו"ט
 יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
 ירוה נחת מכל יוצאי חלציו
 ויצליח בכל אשר יפנה